

МАРКАЗИ МИЛЛИИ ТЕСТИИ НАЗДИ
ПРЕЗИДЕНТИ ҶУМҲУРИИ ТОҶИКИСТОН

ИМТИҲОНҲОИ МАРКАЗОНИДАИ ДОХИЛШАВӢ
ДАВРИ ЯКУМ

Китобчаи
ТЕСТ | 2025

Қисми Б.5-1

Варианти

- ☒ Забони тоҷикӣ
- ☒ Биология
- ☒ Химия

3

ДАСТУР

Саволнома аз се субтест иборат аст: **забони тоҷикӣ**, **биология** ва **химия**. Субтести **забони тоҷикӣ** 20 саволу масъала, субтести **биология** 21 саволу масъала ва субтести **химия** 23 саволу масъаларо дар бар мегирад.

Саволу масъалаҳои тест дар ду навъ таҳия шудаанд: саволу масъалаҳои пӯшида (бо интиҳоби як ҷавоби дуруст ва муайян кардани мувофиқат) ва кушода.

Дар саволу масъала бо интиҳоби як ҷавоби дуруст чор гуна (вариант)-и ҷавоб дода мешавад, ки танҳо яктоаш дуруст аст.

!	Масалан, агар Шумо варианти “В”-ро ҷавоби дурусти савол интиҳоб кунед, пас онро дар варақаи ҷавобҳо ин гуна ишора намоед:	<table style="margin: auto;"> <tr> <td>A</td> <td>B</td> <td>C</td> <td>D</td> </tr> <tr> <td>☐</td> <td>☒</td> <td>☐</td> <td>☐</td> </tr> </table>	A	B	C	D	☐	☒	☐	☐
A	B	C	D							
☐	☒	☐	☐							

Дар саволу масъала барои муайян кардани мувофиқат ба ҳар унсури дар сутуни чап додашуда (калима, ибора, ҷумла, формула, функция ва ғайра) аз унсурҳои сутуни рост, ки яктоаш зиёдатист, унсури мувофиқ интиҳоб карда мешавад.

!	Масалан, агар ба унсури “А”, ба фикри Шумо, ҷавоби мувофиқ рақами 2, ба унсури “В” рақами 4, ба унсури “С” рақами 1 ва ба унсури “D” рақами 5 бошад, дар варақаи ҷавобҳо ин гуна ишора намоед:	<table style="margin: auto;"> <tr> <td></td> <td>1</td> <td>2</td> <td>3</td> <td>4</td> <td>5</td> </tr> <tr> <td>A</td> <td>☐</td> <td>☒</td> <td>☐</td> <td>☐</td> <td>☐</td> </tr> <tr> <td>B</td> <td>☐</td> <td>☐</td> <td>☐</td> <td>☒</td> <td>☐</td> </tr> <tr> <td>C</td> <td>☒</td> <td>☐</td> <td>☐</td> <td>☐</td> <td>☐</td> </tr> <tr> <td>D</td> <td>☐</td> <td>☐</td> <td>☐</td> <td>☐</td> <td>☒</td> </tr> </table>		1	2	3	4	5	A	☐	☒	☐	☐	☐	B	☐	☐	☐	☒	☐	C	☒	☐	☐	☐	☐	D	☐	☐	☐	☐	☒
	1	2	3	4	5																											
A	☐	☒	☐	☐	☐																											
B	☐	☐	☐	☒	☐																											
C	☒	☐	☐	☐	☐																											
D	☐	☐	☐	☐	☒																											

Ҷавоби саволу масъалаи кушода рақам(ҳо) мебоша(н)д, ки дар катаки махсуси варақаи ҷавобҳо навишта мешава(н)д. Воҳидҳои ченак, ба мисли л, г, % ва ғайра дар варақаи ҷавобҳо **навишта намешавад**.

!	Масалан, агар Шумо 268 л-ро ҷавоби дурусти масъала ҳисоб кунед, дар варақаи ҷавобҳо танҳо ададро нависед:	<table style="margin: auto;"> <tr> <td style="border: 1px solid black; padding: 2px 10px;">2</td> <td style="border: 1px solid black; padding: 2px 10px;">6</td> <td style="border: 1px solid black; padding: 2px 10px;">8</td> <td style="border: 1px solid black; padding: 2px 10px; width: 30px;"></td> </tr> </table>	2	6	8	
2	6	8				

Барои ҷавоб додан ба саволҳо ва ҳалли масъалаҳои тест **150 дақиқа** муайян шудааст.

!	Пас аз шинос шудан бо дастур, ки маъмури имтиҳон хондааст, дар паси варақаи ҷавобҳо ҷумлаи «Бо тартиби гузаронидани имтиҳон шинос шудам»-ро нависед ва имзо гузоред. Дар вақти иҷрои тест бодикқат бошед. Ҷавобҳоро аввал дар китобчаи тест ишора намоед/нависед. Агар дар ҷавоб ёфтани ба ягон саволу масъала душворӣ кашед, саросема нашавед ва ба ҳаяҷон наомада, ба иҷрои тест идома диҳед. Пас аз ҷавоб гуфтани ба дигар саволу масъалаҳо ба саволу масъалаи бароятон душвор баргардед.
----------	---

ТАРТИБИ ПУР КАРДАНИ ВАРАҚАИ ҶАВОБҲО

- пеш аз ҷавоб додан ба саволҳо ва ҳалли масъалаҳо дар варақаи ҷавобҳо **рақами варианти китобчаи тести худро ишора намоед**;
- ҷавобро дар варақаи ҷавобҳо мувофиқи тартиби пур кардани варақаи ҷавобҳо, чунонки дар боло нишон дода шуд, **ишора намоед/нависед**;
- **аз ёд набароред**, ислоҳ намудани ҷавоб дар варақаи ҷавобҳо **МУМКИН НЕСТ** – ҷавоби ба тарзи дигар ишорагардида/навишташуда ва ислоҳгардида **ба назар гирифта намешавад**;
- пеш аз супоридани варақаи ҷавобҳо бори дигар **боварӣ ҳосил намоед**, ки ҷавоби ҳамаи саволу масъалаҳо дар варақаи ҷавобҳо ишора/навишта шудааст.

Варақаи ҷавобҳоро ҳатман ба маъмури имтиҳон супоред, онро аз синфхона баровардан **МУМКИН НЕСТ**.

Варақаи ҷавобҳо такроран дода намешавад.

Амалҳои зерин дар рафти имтиҳон **МАНЪ АСТ**:

- гуфтугӯ, ёрӣ додан, ҳалал расонидан ба ҳамдигар ва (ё) истифода кардан аз ёрии шахсони дигар дар иҷрои саволу масъалаҳои тест;
- иваз кардани ҷойи нишаст, китобчаҳои тест, варақаҳои ҷавобҳо ва ҳар гуна навиштаҳои ҳамдигар;
- гузоштани қайду ишораҳои ба имтиҳон дахлнадошта дар варақаи ҷавобҳо, аз ҷумла, дар ҳошияҳои он;
- аз синфхона баровардани варақаи ҷавобҳо ва китобчаи тест (китобчаи тестро танҳо пас аз супоридани варақаи ҷавобҳо ба маъмури имтиҳон бо худ баровардан мумкин аст).

Дар ҳолати вайрон кардани ин талабот мутасаддиён ҳуқуқи аз имтиҳон хориҷ кардани Шуморо доранд.

Фаромӯш накунед:

- нусхаи электронии варақаи ҷавобҳои Шумо пас аз дастрас шудани варақаҳои ҷавобҳо ба Марказ дар кабинетҳои инфиродиатон гузошта мешавад;
- ҷавобҳои дуруст (калид)-и саволу масъалаҳои тести дар имтиҳон истифодашуда **беғоҳи рӯзи имтиҳон** дар сомонаи Марказ (www.ntc.tj) нашр карда мешаванд;
- аз натиҷаи имтиҳонҳо ба Шумо рӯзи 21-уми июл хабар медиҳанд.

Ба Шумо комёбӣ меҷӯҳем!

1 Дар кадом калима зада дар ҳичои аввал меояд?

- A) сахро
- B) имрӯз
- C) берун
- D) сӯзан

2 Кадом калимаҳои байти зерин нодуруст навишта шудаанд?

Субҳдам чун Офтоб ояд бурӯн,

Ҳусни зебои Ватан гардад фузӯн. М. Турсунзода

- A) субҳдам, чун
- B) Офтоб, ояд
- C) фузӯн, бурӯн
- D) ҳусн, Ватан

3 Ҳаммаъноҳои калимаи *пиндор*.

- A) ахлоқ, одоб
- B) одат, ҳислат
- C) андеша, фикр
- D) кирдор, рафтор

4 Ибораи рехта (фразеологӣ)-ро нишон диҳед:

- A) биноро дидан
- B) бино кардан
- C) бино мондан
- D) бино сохтан

5 Дар ҷумлаи зерин ибора (таъбир)-и “гарми чақ-чақ будан” чӣ маънӣ дорад?

Вақте ки муллоён бо эшон гарми чақ- чақ буданд, касе бо поёни суфа омада дар сояи чароғ истода Яъқуббойро имо кард... С. Айни

- A) ба коре ҷалб намудан
- B) ривочу рағбат бахшидан
- C) майлу рағбат зоҳир намудан
- D) ба чизе саҳт дода шудан

6 Эълон дар бораи баргузор гардидани “Ҷаласаи ҳисоботию интиҳоботӣ” бо кадом услуб навишта мешавад?

- A) илмӣ
- B) расмӣ
- C) бадеӣ
- D) публицистӣ

7 Имлои исм бо шумораи миқдорӣ дар кадом банд дуруст аст?

- A) ду саворон
- B) ду-се мардон
- C) панҷ китобҳо
- D) ҳазор хонанда

8 Дар ибораи *дӯсти вафодор* сифат аз *рӯйи сохт* чӣ гуна аст?

- A) сода
- B) сохта
- C) мураккаб
- D) таркибӣ

9 Ба ҷойи сенуқта нумеративи мувофиқро гузоред:

Ҳушанг падарро як ... гул тақдим кард.

- A) бандча
- B) дарза
- C) даста
- D) қабза

10 Ба ҷойи сенуқта *пеиоянди мувофиқро* гузоред:

... азми дурусту саъйи комил,

Қасро нашавад мурод ҳосил. Саъдии Шерозӣ

- A) Бо
- B) Бе
- C) То
- D) Дар

11 Ҷузъҳои асосии ибораҳои “*дили ноором*” ва “*аспи саманд*” ба кадом ҳиссаи нутқ мансубанд?

- A) исм
- B) сифат
- C) феъл
- D) зарф

12 Ҷумлаи зерин аз *рӯйи тобиши ифода* ва *оҳанги баён* ба кадом гурӯҳ дохил мешавад?

Ҷашии Сада иди қадимтарини тоҷикон мебошад.

- A) ҷумлаи амрӣ
- B) ҷумлаи хитобӣ
- C) ҷумлаи саволӣ
- D) ҷумлаи ҳикоягӣ

13 Дар ҷумлаи зерин кадом аъзои он ҷида шудааст?

Тӯй, хурсандӣ, нағмаву усул сар шуд. С. Улуғзода

- A) хабар
- B) мубтадо
- C) пурқунанда
- D) муайянқунанда

14 Калимаи *Баҳор* дар ҷумлаи зер чӣ шуда омадааст?

Баҳор, маро бубуҳи! Ҳ. Карим

- A) баёния
- B) мухотаб
- C) аъзои истисноӣ
- D) калимаи туфайлӣ

15 Кадоме аз ин адибон энциклопедист аст?

- A) Абулқосими Фирдавсӣ
- B) Абумансури Дақиқӣ
- C) Абуалӣ ибни Сино
- D) Абуабдуллоҳи Рӯдакӣ

16 Мувофиқати шарҳ ва калимаҳоро муайян намоед:

A) як навъи ранг, сурхи сиёҳтоб	1) кӯл
B) қойе, ки оби зиёд ҷамъ мешавад	2) кул(л)
C) ҷамъи касе ё чизе, ҳама, тамоми	3) бур(р)
D) содалавҳ, нодон, аблаҳ	4) бўр
	5) гӯл

17 Ба қойи сенукта дар ҳар байт ва ё мисраъ зидмаънои калимаи ишорашударо гузоред:

A) То қай ба ранги тифлмизочони рӯзгор,
Аз ... шод будану аз <u>қам</u> гиристан. Абдурраҳмони Ҷомӣ	1) шом
B) Ҳоли худ гуфтӣ, бигӯ <u>бисёру</u> ..., ҳар чӣ ҳаст. Бадриддини Ҳилолӣ	2) беш
C) Нестам мисли падарҳои дигар,
Дар бари фарзандҳо ...у <u>сахар</u> . Мирзо Турсунзода	3) андак
D) Ҳамеотх андар ...у <u>нишеб</u> ,
Ҳамезад ба гурзу ба теғу рикиб. Абулқосими Фирдавсӣ	4) баланд
	5) фароз

18 Ба калимаҳо пасвандҳои мувофиқ гузоред:

A) шарм	1) -гун
B) сафед	2) -вар
C) парӣ	3) -фом
D) пила	4) -сор
	5) -ваш

19 Ибора созед:

A) булбул	1) дилафрӯз
B) шамъ	2) гӯё
C) чехра	3) бекас
D) парвона	4) кушод
	5) парсӯхта

20 Маънои байтҳои Абулқосими Фирдавсро муайян кунед:

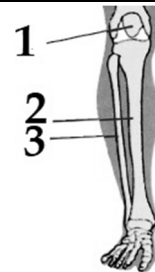
A) Чу дӣ рафту фардо наёмад ба пеш,
Мадеҳ хира бар бод авқоти хеш.	1) Ғайр аз номи неку дар олам чизе дигаре боқӣ нахоҳад монд. Пас, бояд номи некро ба даст орем.
B) Ҳунармандро шоду наздик дор,
Ҷаҳон бар бадандеш торик дор.	2) Касе, ки мехоҳад дар дунё ба хостаҳои дилаш бирасад, бояд аз пайи илму омӯзиш бошад.
C) Касе, к-ӯ ҷаҳонро бувад хостор,
Варо дониш ояд, на гавҳар ба кор.	3) Дар ғами гузаштаву оянда мабошу имрӯзатро ғанимат шумор.
D) Ба гетӣ намонад ба ҷуз номи нек,
Ҷар он кас, ки хоҳад саранҷоми нек.	4) Инсонҳои бохунарро хурсанд куну бо онҳо дӯст бош ва ба зинтиҳодон мавқеу қойгоҳ надох.
	5) Аз гузашти рӯзгор бояд панд бигирему таҷриба ба даст орем ва ҳар рӯз беҳтар аз пеш шавем.

1 Талха дар раванди ҳозима кадом вазифаро ба ҷо меорад?

- A) Дар рӯда муҳити туршро ба вучуд меорад.
- B) Ҷарбҳоро майда (реза) мекунад.
- C) Сафедахоро майда мекунад.
- D) Ангигштобро майда мекунад.

2 Дар расми сохти пойи одам бо рақами 1 кадом устухон ишора шудааст?

- A) айнаки зону
- B) устухони рон
- C) устухони соқи калон
- D) устухони соқи хурд

3 Вобаста ба изофаи худ нейрон чанд хел мешавад?

- A) 8
- B) 6
- C) 4
- D) 2

4 Сараки устухони найшакли одам аз кадом модда иборат аст?

- A) исфанҷӣ
- B) мағзи зарди устухон
- C) сахту мустаҳкам
- D) устухонпарда

5 Дар кадом қисми мағзи сар маркази танзими хоб ҷойгир аст?

- A) мағзча
- B) миёна
- C) дарозрӯя
- D) мобайнӣ

6 Номи доираи Замин, ки дар он фаъолияти бохиради инсон омили асосии муайянкунандаи инкишофи он мегардад.

- A) биосфера
- B) ионосфера
- C) ноосфера
- D) стратосфера

7 Мувофиқи маълумоти ниҳой дар ҷаҳон чанд ҳазор парваришгоҳ мавҷуд аст?

- A) қариб 2 415
- B) қариб 12 245
- C) қариб 2 700
- D) қариб 1 554

8 Мӯйлабҷаҳои харчанг кадом вазифахоро иҷро мекунанд?

- A) ломиса ва маза
- B) ломиса ва шомма
- C) шомма ва шунавой
- D) босира ва мувозинат

9 Тухми бордоршудаи кирми лойхӯрак дар кучо ҷойгир аст?

- A) меъда
- B) ҷиғилдон
- C) қисми сар
- D) пила

10 Кадом обхоки ҳашароти шабона зараррасонро меҳӯрад?

- A) саламандра
- B) қурбоққа
- C) ғук
- D) тритон

11 Калонтарин нармадани дупалла (дутабақа) дар Тоҷикистон.

- A) устритса
- B) садаф
- C) бедандонак
- D) мидия

12 Кадом растанӣ худгардолудшаванда аст?

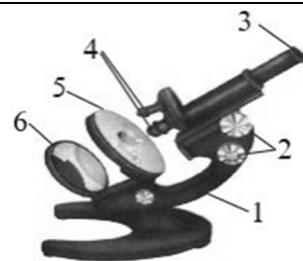
- A) шалғам
- B) пиёз
- C) картошка
- D) қарам

13 Микдори рағған дар меваҳои кадом растанӣ зиёдтар аст?

- A) офтобпараст
- B) лӯбиё
- C) гандум
- D) боимҷон

14 Қисми микроскопро, ки дар расм бо рақами 3 ишора шудааст, муайян кунед.

- A) ойна
- B) объектив
- C) мизчаи ашёгузор
- D) окуляр

15 Намояндаи растаниҳои лучтухм.

- A) нахл (палма)
- B) кедр
- C) қастона (шоҳбулут)
- D) эвкалипт

16 Мувофиқатро муайян намоед:

Истилоҳ

Тавсиф

A) нектон	1) Маҷмуи организмҳое, ки дар қабри оби дарёҳо, баҳрҳо ва уқёнусҳо дар болои лойқаву қум ё зери онҳо зиндагӣ мекунанд.
B) биотоп	2) Майдони абиотию биотии муҳите, ки организмҳои зинда он ҷо мутобиқ шуда, фаъолият мекунанд.
C) планктон	3) Маҷмуи организмҳое, ки дар қабати болоии об дар ҳолати қамҳаракату парешон фаъолият мекунанд.
D) агросенот	4) Маҷмуи организмҳое, ки дар об фаъолона ҳаракат қарда инкишоф меёбанд.
	5) Биосенотҳое, ки дар заминҳои кишоварзӣ инкишоф меёбанд.

17 Мувофиқатро муайян кунед:**Системаи узвҳои одам**

- A) ҳозима
- B) нафаскашӣ
- C) тақягоҳу ҳаракат
- D) ихроҷ

Узвҳо

- 1) скелет ва мушакҳо
- 2) гурда ва пешобдон (масона)
- 3) ғадуди душоҳа (тимус) ва испурч
- 4) рӯдаи рост ва ғадудҳои луоби даҳон
- 5) ҳалқ ва нойҳои нафас

18 Мувофиқатро муайян кунед:

- A) симбиози обсабз ва занбӯруғ
- B) торф
- C) навдаи баҳорӣ ва тобистона
- D) риштамонанд, тӯдагӣ

- 1) Чилбандҳо
- 2) Обсабзҳо
- 3) Ушнаҳо
- 4) Гулсангҳо
- 5) Лучтухмон

19 Мувофиқатро муайян кунед:**Типи ҳайвонот**

- A) Саркомастигофора
- B) Спорозоа
- C) Лавҳашаклҳо
- D) Исфанҷҳо

Намоянда

- 1) медуза
- 2) коксидия
- 3) трихоплакс
- 4) гиалонема
- 5) диффлутия

20 Лучтухмон аз Пӯшидатухмон бо он фарқ мекунанд, ки

- 1) бисёрсола мебошанд
- 2) хлоропласт ва хлорофилл доранд
- 3) гулҳо ва тӯдагулҳо надоранд
- 4) чалғӯзаро бо тухм ҳосил мекунанд
- 5) ду шакли ҳаётӣ зоҳир кардаанд
- 6) бо тухм афзоиш мекунанд

Аз шаш варианти ҷавоб се ҷавоби дурустро интихоб намуда, ин рақамҳоро бо тартиби пайдарҳамии дуруст нависед.

Ҷавоб:

21 Воҳидҳои таксономиро бо тартиби пайдарҳамии дуруст – аз воҳиди хурдтарин ба калонтарин муайян кунед:

- 1) турби муқаррарӣ
- 2) Чилликулҳо
- 3) Дупаллатухмон
- 4) турб

Дар ҷавоб рақамҳоро бо пайдарҳамии дуруст нависед.

Ҷавоб:

Лутфан, ба варақаи ҷавобҳо гузаронидани ҷавобҳоятонро фаромӯш накунад. Пур кардани варақаи ҷавобҳо ҳатмӣ аст.

1 Моддаҳои содари муайян кунед.

- A) хром ва глюкоза
- B) ҳидрогенбромид ва озон
- C) нитроген ва алмос
- D) графит ва аммиак

2 Ҳангоми баҳамтаъсирии 1 мол ҳидроксиди алюминий ва 2 мол кислотаи хлорид кадом модда ҳосил мешавад?

- A) ҳипохлорити алюминий
- B) диҳидроксохлориди алюминий
- C) ҳидроксохлориди алюминий
- D) хлориди алюминий

3 Дар системаи $2\text{SO}_2(\text{г}) + \text{O}_2(\text{г}) \rightleftharpoons 2\text{SO}_3(\text{г}) + Q$ ҳангоми иҷрои кадом амал мувозинати химиявӣ ба тарафи моддаҳои аввала мелағжад?

- A) кам кардани консентратсияи SO_3
- B) зиёд кардани консентратсияи SO_2
- C) паст кардани ҳарорат
- D) баланд кардани ҳарорат

4 Дар кадом ҳолат реаксияи химиявӣ бо суръати камтарин мегузарад?

- A) 1 г пораи руҳ дар маҳлули 20%-аи кислотаи хлорид
- B) 1 г пораи руҳ дар маҳлули 10%-аи кислотаи хлорид
- C) 1 г пораи магний дар маҳлули 20%-аи кислотаи хлорид
- D) 1 г пораи магний дар маҳлули 10%-аи кислотаи хлорид

Чой барои сиёҳнавис

5 Элементи аз ҳама электроманфии даври 4-уми системаи даврӣ кадом аст?

- A) Br
- B) Ni
- C) Kr
- D) C

6 Дар кадом зарра миқдори протонҳо нисбат ба электронҳо зиёдтар аст?

- A) S^{2-}
- B) S
- C) Al
- D) Al^{3+}

7 Кадом намак ҳидролиз намешавад?

- A) $Cr(NO_3)_2$
- B) K_2SO_4
- C) $CuCl_2$
- D) CH_3COONH_4

8 Реаксияи мухтасари иони $Zn^{2+} + 2OH^- \rightarrow Zn(OH)_2$ ба баҳамтаъсирии кадом моддаҳо мувофиқ аст?

- A) $ZnCl_2$ ва H_2O
- B) $ZnSO_4$ ва $NaOH$
- C) Zn ва $Mg(OH)_2$
- D) ZnO ва KOH

Чой барои сиёҳнавис

9 Чўян хўлаи кадом металл аст?

- A) Pb
- B) Fe
- C) Cu
- D) Al

10 Дар байни кадом моддаҳо реаксияи ҷойгирӣ мегузарад?

- A) Cr_2O_3 ва HCl
- B) Cr_2O_3 ва SO_3
- C) Cr_2O_3 ва O_2
- D) Cr_2O_3 ва Al

11 Ҳангоми таҷзияи ҳароратии кадом модда намак ҳосил мешавад?

- A) AgNO_3
- B) $\text{Cu}(\text{NO}_3)_2$
- C) NH_4NO_3
- D) KNO_3

12 Кадом моддаҳо бо маҳлули гидроксиди калий ба реаксия дохил мешаванд?

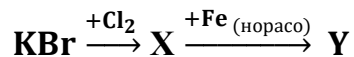
- A) CO_2 ва K_2CO_3
- B) $\text{Al}(\text{OH})_3$ ва $\text{Al}(\text{NO}_3)_3$
- C) Na_2O ва Na_2SO_4
- D) $\text{Ba}(\text{OH})_2$ ва BaCl_2

Ҷой барои сиёҳнавис

13 Дар кадом реаксия силитсий оксидкунанда аст?

- A) $\text{Si} + \text{Cl}_2 \rightarrow \text{SiCl}_4$
- B) $\text{Si} + \text{Ca} \rightarrow \text{Ca}_2\text{Si}$
- C) $\text{Si} + \text{O}_2 \rightarrow \text{SiO}_2$
- D) $\text{H}_2\text{SiO}_3 \rightarrow \text{SiO}_2 + \text{H}_2\text{O}$

14 Дар нақшаи табдилоти

моддаи Y-ро муайян кунед.

- A) FeBr_3
- B) FeCl_2
- C) $\text{K}_3[\text{FeCl}_6]$
- D) FeBr_2

15 Суммаи коэффитсиентхоро дар муодилаи реаксияи химиявии $\text{Fe}_2\text{O}_3 + \text{HNO}_3 \rightarrow \dots$ ёбед.

- A) 9
- B) 8
- C) 11
- D) 12

16 Ҳангоми таъсири ҳидрогенхлорид ба кадом модда хлорэтан ҳосил мешавад?

- A) этен
- B) этин
- C) этанал
- D) этан

Чой барои сиёҳнавис

17 Кадом моддаҳо изомеранд?

- A) C_2H_4 ва C_2H_2
B) CH_3CH_2CHO ва $(CH_3)_2CO$
C) CH_4 ва C_2H_6
D) $HCOOH$ ва CH_3COOH

18 Мувофиқати модда ва дараҷаи оксидшавии фосфорро дар он муайян кунед:

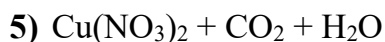
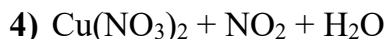
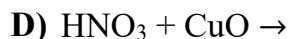
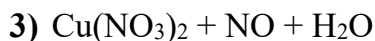
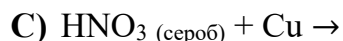
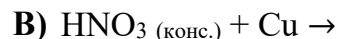
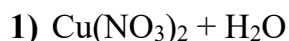
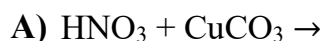
A) PH_4I	1) -1
B) $FeHPO_4$	2) $+3$
C) $Ba(H_2PO_2)_2$	3) $+1$
D) Na_2HPO_3	4) -3
	5) $+5$

19 Мувофиқати элемент ва адади электронҳои тоқро дар ҳолати асосии атоми он муайян кунед:

A) B	1) 3
B) Mn	2) 1
C) As	3) 4
D) O	4) 2
	5) 5

Чой барои сиёҳнавис

20 Мувофиқати моддаҳои аввала ва маҳсули реаксияро муайян намоед:

21 Пас аз таркидани 500 мл (ш. м.) омехтае, ки аз рӯйи ҳаҷм 50% ҳидроген ва 50% оксиген дошт, чанд мл (ш. м.) газ боқӣ монд?

Ҷавоб:

22 284 г оксиди фосфор (V)-ро дар 696 г оби гарм ҳал карданд. Ҳиссаи массаи (бо %) кислотаи фосфатро дар маҳлули ҳосилшуда муайян кунед.

Ҷавоб:

23 Ҳангоми таъсири кислотаи сулфати сероб ба омехтаи 6 г магний ва 4 г мис чанд грамм намаки миёна ҳосил мешавад?

Ҷавоб:

Лутфан, ба варақои ҷавобҳо гузаронидани ҷавобҳоятонро фаромӯш накунад. Пур кардани варақои ҷавобҳо ҳатмӣ аст.

Ҷой барои сиёҳнавис

ҶАДВАЛИ ДАВРИИ ЭЛЕМЕНТҲОИ ХИМИЯВИИ Д. И. МЕНДЕЛЕЕВ

ДАВРҲО	Г У Р Ё Х И Э Л Е М Е Н Т Ҳ О															
	A I B	A II B	A III B	A IV B	A V B	A VI B	A VII B	A VIII B	A IX B	A X B	A XI B	A XII B	A XIII B	A XIV B	A XV B	A XVI B
1	(H)															
2	Li Литий	Be Бериллий	B Бор	C Карбон	N Нитроген	O Оксиген	F Фтор	Ne Неон	Ar Аргон							
3	Na Натрий	Mg Магний	Al Алюминий	Si Силиций	P Фосфор	S Сулфур	Cl Хлор	Ar Аргон								
4	K Калий	Ca Кальций	Sc Скандий	Ti Титан	V Ванадий	Cr Хром	Mn Манган	Fe Оҳан	Co Кобалт	Ni Никел						
5	Rb Рубидий	Sr Стронций	Y Иттрий	Zr Зирконий	Nb Ниобий	Mo Молибден	Tc Технетсий	Ru Рутений	Rh Родий	Pd Палладий						
6	Cs Сезий	Ba Барий	La* Лантан	Hf Гафний	Ta Тантал	W Вольфрам	Re Рений	Os Осмий	Ir Иридий	Pt Платина						
7	Fr Франсий	Ra Радий	Ac** Актиний	Rf Резерфордий	Db Дубний	Sg Сиборгий	Bh Борий	Hs Хассий	Mt Мейтнерий	Ds Дармштадтий						
	R ₂ O	RO	R ₂ O ₃	RO ₂	R ₂ O ₅	RO ₃	R ₂ O ₇	RO ₄								
	RH ₄	RH ₃	RH ₂	RH												
ЛАНТАНОИДҲО*	Ce Серий	Pr Прозеродим	Nd Неодим	Pm Прометий	Sm Самарий	Eu Европий	Gd Гадолиний	Tb Тербий	Dy Диспрозий	Ho Гольмий	Er Эрбий	Tm Тулий	Yb Иттербий	Lu Лютеций		
АКТИНОИДҲО**	Th Торий	Pa Протактиний	U Уран	Np Нептуний	Pu Плутоний	Am Америтсий	Cm Кюри	Bk Берклий	Cf Калифорний	Es Эйнштейний	Fm Фермий	Md Менделевий	No Нобелий	Lr Лауренсий		

Ҷадвали ҳалшавандагии кислотаҳо, асосҳо ва намакҳо дар об

Ионҳо	H ⁺	Li ⁺	K ⁺	Na ⁺	NH ₄ ⁺	Mg ²⁺	Ca ²⁺	Ba ²⁺	Str ²⁺	Al ³⁺	Cr ³⁺	Fe ²⁺	Fe ³⁺	Zn ²⁺	Ag ⁺	Pb ²⁺	Cu ²⁺	Hg ⁺	Hg ²⁺	Mn ²⁺	Sn ²⁺	Ni ²⁺	Co ²⁺
ОН ⁻		Ҳ	Ҳ	Ҳ	Ҳ	Ҳн	Кх	Ҳ	Кх	Ҳн	Ҳн	Ҳн	Ҳн	Ҳн	—	Кх	Ҳн	—	—	Ҳн	Ҳн	Кх	Ҳн
F ⁻	Ҳ	Кх	Ҳ	Ҳ	Ҳ	Кх	Ҳн	Кх	Кх	Кх	Ҳ	Кх	Кх	Ҳ	Ҳ	Кх	Ҳ	Г	Г	Ҳ	Ҳ	Ҳ	Ҳ
Cl ⁻	Ҳ	Ҳ	Ҳ	Ҳ	Ҳ	Ҳ	Ҳ	Ҳ	Ҳ	Ҳ	Кх	Ҳ	Ҳ	Ҳ	Ҳн	Кх	Ҳ	Ҳн	Ҳ	Ҳ	Г	Ҳ	Ҳ
Br ⁻	Ҳ	Ҳ	Ҳ	Ҳ	Ҳ	Ҳ	Ҳ	Ҳ	Ҳ	Ҳ	Ҳ	Ҳ	Ҳ	Ҳ	Ҳн	Кх	Ҳ	Ҳн	Кх	Ҳ	Г	Ҳ	Ҳ
I ⁻	Ҳ	Ҳ	Ҳ	Ҳ	Ҳ	Ҳ	Ҳ	Ҳ	Ҳ	Ҳ	Ҳ	Ҳ	—	Ҳ	Ҳн	Кх	—	Ҳн	Кх	Ҳ	Кх	Ҳ	Ҳ
S ²⁻	Ҳ	Ҳ	Ҳ	Ҳ	Ҳ	Г	Г	Ҳ	Ҳн	Г	Г	Ҳн	Г	Ҳн	Ҳн	Ҳн	Ҳн	—	Ҳн	Кх	Ҳн	Ҳн	Кх
SO ₃ ²⁻	Ҳ	Ҳ	Ҳ	Ҳ	Ҳ	Ҳн	Ҳн	Ҳн	Ҳн	—	—	Г	—	Ҳн	Ҳн	Ҳн	—	—	Ҳн	Ҳн	—	Ҳн	Ҳн
SO ₄ ²⁻	Ҳ	Ҳ	Ҳ	Ҳ	Ҳ	Ҳ	Кх	Ҳн	Кх	Ҳ	Ҳ	Ҳ	Ҳ	Ҳ	Кх	Кх	Ҳ	Кх	Г	Ҳ	Г	Ҳ	Ҳ
PO ₄ ³⁻	Ҳ	Кх	Ҳ	Ҳ	Г	Ҳн	Ҳн	Ҳн	Ҳн	Ҳн	Ҳн	Ҳн	Ҳн	Ҳн	Ҳн	Ҳн	Кх	Ҳн	Ҳн	Ҳн	Ҳн	Ҳн	Ҳн
CO ₃ ²⁻	Ҳ	Ҳ	Ҳ	Ҳ	Ҳ	Кх	Ҳн	Ҳн	Кх	—	—	Ҳн	—	Ҳн	Кх	Ҳн	Г	Ҳн	—	Ҳн	—	Ҳн	Ҳн
SiO ₃ ²⁻	Ҳн	Ҳн	Ҳ	Ҳ	—	Г	Ҳн	Ҳн	Ҳн	Г	Г	Г	Г	Г	—	Г	Г	—	—	Г	Г	Г	Г
NO ₃ ⁻	Ҳ	Ҳ	Ҳ	Ҳ	Ҳ	Ҳ	Ҳ	Ҳ	Ҳ	Ҳ	Ҳ	Ҳ	Ҳ	Ҳ	Ҳ	Ҳ	Ҳ	Г	Ҳ	Ҳ	Ҳ	Ҳ	Ҳ
AcO ⁻	Ҳ	Ҳ	Ҳ	Ҳ	Ҳ	Ҳ	Ҳ	Ҳ	Ҳ	Г	Ҳ	Ҳ	Г	Ҳ	Ҳ	Ҳ	Ҳ	Кх	Ҳ	Ҳ	Ҳ	Ҳ	Ҳ
CrO ₄ ²⁻	Ҳ	Ҳ	Ҳ	Ҳ	Ҳ	Ҳ	Кх	Ҳн	Кх	Г	Г	Г	Г	Ҳн	Ҳн	Ҳн	Ҳн	Ҳн	Ҳн	Ҳн	Г	Ҳн	Ҳн
ClO ₄ ⁻	Ҳ	Ҳ	Ҳ	Ҳ	Ҳ	Ҳ	Ҳ	Ҳ	Ҳ	Ҳ	Ҳ	Ҳ	Ҳ	Ҳ	Ҳ	Ҳ	Ҳ	Ҳ	Ҳ	Ҳ	Ҳ	Ҳ	Ҳ

Аломатҳои шартӣ:

AcO⁻ – иони ацетат CH₃COO⁻; «Ҳ» – ҳалшаванда (> 1 г дар 100 г об); «Кх» – камҳалшаванда (0,001–1 г дар 100 г об); «Ҳн» – ҳалнашаванда (< 0,001 г дар 100 г об); «Г» – гидролиз мешавад, «—» – модда ҳосил нашудааст.

ҶАТОРИ ЭЛЕКТРОХИМИЯВИИ ШИДДАТИ МЕТАЛЛҲО:

Li, K, Ba, Ca, Na, Mg, Zn, Cr, Fe, Co, Sn, Pb (H), Cu, Hg, Ag, Au